

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΔΡΥΜΑ
ΙΚΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΕΝΙΑΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΣΦ. ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΑΡΟΧΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΥΡΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Ταχ. Δ/ση: Αγ. Κων/νου 8 (10241)
Πληροφορίες: Π. ΔΑΒΟΥ
Αριθ. Τηλεφώνου: 2105215189
FAX: 2105230046
e-mail : diefpar@ika.gr

Αθήνα, 6 / 8 /2010

Αριθ. Πρωτ.

Σ40/74

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ
ΑΡ. 57

ΠΡΟΣ

Τους Αποδέκτες του Πίνακα Α΄

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ
Παπαδιαμαντοπούλου 87
11527 ΑΘΗΝΑ
2. Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.
Δ/ΝΣΗ: Α΄ ΣΥΝΤ/ΣΗΣ
& ΡΟΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
ΤΜΗΜΑ: Β΄
Λαγουμιτζή 40 Ν. Κόσμος
11745 ΑΘΗΝΑ
3. Ο.Π.Σ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ
ΟΜΑΔΑ ΥΠΟΕΡΓΟΥ ΠΑΡΟΧΩΝ
Πατησίων 12 ΑΘΗΝΑ
4. Από ένα αντίτυπο σε κάθε υπάλληλο των
Τμημάτων απονομών συντάξεων

ΘΕΜΑ: Κοινοποίηση των διατάξεων του αρθ. 10 του Ν. 3863/2010, το οποίο αφορά όρια ηλικίας συνταξιοδότησης και αναγνωριζόμενους χρόνους μετά το Νέο Ασφαλιστικό .

Σας κοινοποιούμε για αρχική ενημέρωσή σας το αρ. πρωτ. Φ80000/οικ.19160/1420/4.8.2010 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων με τις διατάξεις του αρθ. 10 του Ν.3863/2010 «Νέο Ασφαλιστικό σύστημα και συναφείς διατάξεις, ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις»(Φ.Ε.Κ. 115/ τ. Α΄/15.7.2010), οι οποίες αφορούν την **αύξηση από 1/1/2011 των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης και τη δυνατότητα κατοχύρωσης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος** καθώς και τους **αναγνωριζόμενους χρόνους για θεμελίωση του**

συνταξιοδοτικού δικαιώματος, προκειμένου να παρέχετε τις σχετικές πληροφορίες στους ασφαλισμένους.

Στη συνέχεια θα ακολουθήσουν οδηγίες με διευκρινιστικές εγκυκλίους, τόσο για την αναγνώριση των πλασματικών χρόνων όσο και για τις υπόλοιπες διατάξεις που αφορούν το δικαίωμα του επιζώντος συζύγου, την απασχόληση των συνταξιούχων κ.λ.π.

Συν/κά:1. Φ.Ε.Κ.(1)

2. Έγγραφο(1)

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

- 1.Γραμματεία Διοικητή
2. Γραμματεία Υποδ/τη κ. Πατσούρη
3. Γραμματεία Υποδ/τη κ. Σαριβουγιούκα
4. Γραμματεία Υποδ/τη κ. Νικόλη
5. Γραφ. Γεν. Δ/ντή Ασφ/κών Υπηρεσιών
6. Δ/νση Παροχών – Τμήμα Κύριας Σύνταξης

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**

ΑΒΕΛΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

**Η ΤΜΗΜΑΤΑΡΧΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
& ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ &
ΚΟΙΝΩΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Αθήνα, 4/8/2010

ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΚΟΙΝΩΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΚΥΡ. ΑΣΦ. ΜΙΣΘΩΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ Α

Α.Π. Φ80000/ οικ.19160/1420

ΤΑΧ. Δ/ΝΣΗ : ΣΤΑΔΙΟΥ 29

ΠΡΟΣ: ΙΚΑ-ΕΤΑΜ- Διοίκηση

ΤΑΧ. ΚΩΔΙΚ : 10110

Γεν. Δ/ση Ασφαλιστικών

ΠΛΗΡΟΦΟΡ : Δ. ΠΑΤΟΥΝΑ

Υπηρεσιών

ΤΗΛΕΦΩΝΟ : 2103368124 -8128

Αγ. Κων/νου 8

8254

10241 Αθήνα

ΘΕΜΑ : Γνωστοποίηση δημοσίευσης του ν. 3863/2010 και παροχή οδηγιών για την εφαρμογή του

Σας γνωρίζουμε ότι στο ΦΕΚ Α 115/15-7- 2010 δημοσιεύτηκε ο ν. 3863 « Νέο Ασφαλιστικό σύστημα και συναφείς διατάξεις, ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις », στο άρθρο 10 του οποίου εισάγονται από 1.1.2011 ουσιαστικές μεταβολές στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων του Ιδρύματος, εφόσον προκύπτει λαμβάνεται μέριμνα και για την κατάσταση που θα υφίσταται κατά περίπτωση συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των ασφαλισμένων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Για την εφαρμογή των ανωτέρω ρυθμίσεων παρέχουμε τις ακόλουθες οδηγίες :

Άρθρο 10

Παράγραφος 1.

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής τροποποιούνται οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω 35ετίας των μέχρι 31.12.92 ασφαλισμένων στη μκτική ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Οι μεταβολές που επέρχονται στις διατάξεις των δύο πρώτων εδαφίων της παρ.1 του άρθρου 10 του ν. 825/1978, όπως αντικαταστάθηκαν με την παρ.1 του άρθρου 143 του ν. 3655/2008 συνίστανται :

Α. στον ανακαθορισμό του χρόνου ασφάλισης, ο οποίος, σταδιακά αρχής γενομένης από 1.1.2011, αναπροσαρμόζεται στα 12.000 ημερομίσθια, μέσω της προσθήκης 300 ημερών κατ' έτος. Επισημαίνεται στο σημείο αυτό ότι από 1.1.2011 καταργείται η παρ.2 του ίδιου άρθρου, στην οποία υπήρχαν πολλοί περιορισμοί ως προς τους χρόνους ασφάλισης που συνολογίζονται στην 35ετία, και πλέον θα λαμβάνονται υπόψη όλοι οι χρόνοι που αναφέρονται στην παρ. 18 του κοινοποιούμενου άρθρου, για την οποία θα σας δοθούν αναλυτικές οδηγίες με ειδική εγκύκλιο και

Β. στην σταδιακή αύξηση του 58^{ου} έτους – που αποτελεί το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης – το οποίο , αρχής γενομένης από 1.1.2012, αυξάνεται ανά ένα έτος κάθε χρόνο , έως ότου διαμορφωθεί στο 60^ο .

Ο ανακαθορισμός του χρόνου ασφάλισης και του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης εμφανίζεται αναλυτικά κατ' έτος στον παρατιθέμενο πίνακα :

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	10.500	58
2011	10.800	58
2012	11.100	59
2013	11.400	60
2014	11.700	60
2015	12.000	60

ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ :

Επιστοίμε την προσοχή σας στη ρύθμιση της παρ.8 του κοινοποιούμενου άρθρου, , σύμφωνα με την οποία ο ασφαλισμένος/η δικαιούται σύνταξη με τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας και του χρόνου ασφάλισης που ισχύουν κατά το έτος συμπλήρωσης των 10.500 Η.Ε.

Παράδειγμα : Ασφαλισμένος που το έτος 2011 έχει πραγματοποιήσει 10.500 Η.Ε. → θα πάρει σύνταξη με τις προϋποθέσεις που ισχύουν κατά το ίδιο έτος- δηλαδή θα δικαιωθεί πλήρους σύνταξης όταν συμπληρώσει το 58^ο έτος της ηλικίας και 10.800 ημέρες ασφάλισης .

Θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα έχουν και οι ασφαλισμένοι που κατά το έτος 2010 συμπληρώνουν το χρόνο ασφάλισης (δηλαδή τα 10.500) με αναγνώριση χρόνων που προβλέπονται στην παρ.2 του άρθρου 10 του ν. 825/1978, εφόσον υποβάλλουν σχετικό αίτημα για αναγνώριση μέχρι 31.12.2013. Τα άτομα της κατηγορίας αυτής συνταξιοδοτούνται οποτεδήποτε στο όριο ηλικίας που ισχύει το 2010, δηλαδή στο 58^ο . (παρ.18 του άρθρου 10)

Παράγραφος 2:

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής ανακαθορίζεται σταδιακά , αρχής γενομένης από 1.1.2011, το όριο ηλικίας λήψης πλήρους και μειωμένης σύνταξης 35ετίας των ασφαλισμένων που έχουν πραγματοποιήσει 7500 ημέρες εργασίας στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα.

Συγκεκριμένα το όριο ηλικίας που προβλέπεται από τις διατάξεις του τέταρτου εδαφίου της παρ.1 του άρθρου 10 του ν. 825/1978 , όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 143 του ν. 3655/2008, ανακαθορίζεται σταδιακά από το 55^ο έτος στο 60^ο , για λήψη πλήρους σύνταξης , ενώ για μειωμένη από το 53^ο στο 58^ο . Ο ανακαθορισμός γίνεται μέσω της προσθήκης 9 μηνών κάθε έτος, αρχής γενομένης από 1.1.2011

Η εξέλιξη του ορίου ηλικίας πλήρους και μειωμένης σύνταξης εμφανίζεται στον πίνακα που παρατίθεται :

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ
2010	10.500*	55	53
2011	10.500	55 & 9 μήνες	53 & 9 μήνες
2012	10.500	56 & 6 μήνες	54 & 6 μήνες
2013	10.500	57 & 3 μήνες	55 & 3 μήνες
2014	10.500	58	56
2015	10.500	58 & 9 μήνες	56 & 9 μήνες
2016	10.500	59 & 6 μήνες	57 & 6 μήνες
2017	10.500	60	58

* Από τις 10.500 Η.Ε. οι 7.500 (κατ' ελάχιστον) πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί στα ΒΑΕ

Επισημαίνεται και στο σημείο αυτό ότι από 1.1.2011 καταργείται η παρ.2 του ίδιου άρθρου, στην οποία υπήρχαν πολλοί περιορισμοί ως προς τους χρόνους ασφάλισης που συνυπολογίζονται στην 35ετία, και πλέον καθίσταται πολύ πιο εφικτή η συμπλήρωση των 3000 ημερομισθίων (όσων δηλαδή υπολείπονται από τα 7500 στον ΚΒΑΕ έως τα 10.500), εφόσον θα λαμβάνονται υπόψη όλοι οι χρόνοι που αναφέρονται στην παρ. 18 του κοινοποιούμενου άρθρου, για την οποία θα σας δοθούν με ειδική εγκύκλιο αναλυτικές οδηγίες.

ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ :

Στην ίδια την κοινοποιούμενη διάταξη ορίζεται ότι ο ασφαλισμένος/η δικαιούται σύνταξη στο όριο ηλικίας, όπως αυτό διαμορφώνεται κατά το έτος συμπλήρωσης των 10.500 Η.Ε. εκ των οποίων 7.500 στον ΚΒΑΕ.

Παράδειγμα : Ασφαλισμένος που το έτος 2012 συμπληρώνει τις 10.500 ημέρες εργασίας εκ των οποίων 7500 ημέρες στον ΚΒΑΕ, συνταξιοδοτείται με πλήρη σύνταξη όταν γίνει 56 ετών και 6 μηνών (όριο ηλικίας που ισχύει για το έτος 2012). Θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα έχουν και οι ασφαλισμένοι που κατά το έτος 2010 συμπληρώνουν το χρόνο ασφάλισης (δηλαδή τα 10.500 εκ των οποίων 7500 στον ΚΒΑΕ) με αναγνώριση χρόνων που προβλέπονται στην παρ.2 του άρθρου 10 του ν. 825/1978, εφόσον υποβάλλουν σχετικό αίτημα για αναγνώριση μέχρι 31.12.2013. Τα άτομα της κατηγορίας αυτής συνταξιοδοτούνται οποτεδήποτε με τα όρια ηλικίας που ισχύουν κατά το 2010. (παρ.18 του άρθρου 10).

Παράγραφος 10:

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής ανακαθορίζεται για τους μετά την 1.1.1993 ασφαλισμένους στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ο προβλεπόμενος από τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 3 του ν. 3029/2002 χρόνος ασφάλισης για λήψη σύνταξης 37ετίας, ενώ ταυτόχρονα τίθεται και όριο ηλικίας.

Συγκεκριμένα οι ασφαλισμένοι της κατηγορίας αυτής από 1.1.2011 συνταξιοδοτούνται με 40 έτη ασφάλισης (αντί των 37) στο 60^ο έτος της ηλικίας τους.

Οι μέχρι 31.12.1992 ασφαλισμένοι στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, σύμφωνα με τη ρητή διατύπωση της διάταξης, μπορούν να συνταξιοδοτηθούν χωρίς όριο ηλικίας με 11.100 ημέρες υποχρεωτικής ασφάλισης, εφόσον τις συμπληρώνουν μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους

ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ :

Πλήρη σύνταξη χωρίς όριο ηλικίας λαμβάνουν μόνο όσοι ασφαλισμένοι συμπληρώνουν τις 11.100 ημέρες υποχρεωτικής ασφάλισης μέχρι 31.12.2010.

Παράγραφος 11:

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής εξομοιώνεται σταδιακά το όριο ηλικίας λήψης πλήρους σύνταξης με 4500 ημέρες ασφάλισης των γυναικών ασφαλισμένων του Ιδρύματος με το ισχύον για τους άνδρες.

Συγκεκριμένα τροποποιούνται οι διατάξεις της παρ.1^η του άρθρου 28 του α.ν. 1846/51 και ορίζεται ότι το 60^ο έτος της ηλικίας, που αποτελεί σήμερα το όριο ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης των μέχρι 31.12.92 ασφαλισμένων γυναικών, αυξάνεται σταδιακά, αρχής γενομένης από 1.1.2011 κατά 1 έτος κάθε χρόνο και μέχρι το 65^ο.

Η εξέλιξη του ορίου ηλικίας πλήρους σύνταξης εμφανίζεται στον πίνακα που παρατίθεται :

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	4.500	60
2011	4.500	61
2012	4.500	62
2013	4.500	63
2014	4.500	64
2015	4.500	65

ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ :

Οι ασφαλισμένες συνταξιοδοτούνται με πλήρη σύνταξη στο όριο ηλικίας, όπως αυτό διαμορφώνεται κατά το έτος, εντός του οποίου, συμπληρώνουν το 60^ο έτος της ηλικίας τους.

Παράδειγμα: Ασφαλισμένη που συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας της και 4500 ημέρες ασφάλισης το 2012, θα δικαιωθεί πλήρη σύνταξη γήρατος στο 62^ο έτος της ηλικίας, δηλαδή ακολουθεί το όριο ηλικίας που ισχύει το έτος 2012.

Επιστούμε την προσοχή σας στο σημείο αυτό ότι θεμελιωμένο δικαίωμα για λήψη σύνταξης με 4500 ημέρες ασφάλισης στο 60^ο έτος της ηλικίας (δηλαδή με το ισχύον κατά το έτος 2010 έτος) και οι ασφαλισμένες που συμπληρώνουν τον ανωτέρω χρόνο ασφάλισης εντός του τρέχοντος έτους, με αναγνώριση χρόνου που προβλέπεται στο άρθρο 40 του ν. 2084/1992.

Σύμφωνα με τη αντί πρόβλεψη του τελευταίου εδαφίου της παρ.2 του άρθρου 40 του ν. 2084/1992 που αντικαθίσταται με την παρ.18 του κοινοποιούμενου άρθρου, τίθεται προθεσμία μέχρι 31.12.2013 για την υποβολή εκ μέρους της ασφαλισμένης σχετικής αίτησης για αναγνώριση.

Παράγραφος 12

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής τροποποιούνται από 1.1.2011 οι διατάξεις της παρ.1β του άρθρου 28 του α.ν. 1846/1951 που αναφέρονται στην συνταξιοδότηση των μέχρι 31.12.92 ασφαλισμένων του Ιδρύματος που πραγματοποιούν 10.000 ημέρες ασφάλισης .

Με τις κοινοποιούμενες διατάξεις :

- α. Ανακαθορίζονται σταδιακά για τις γυναίκες ασφαλισμένες του Ιδρύματος τόσο το όριο ηλικίας όσο και ο συντάξιμος χρόνος που απαιτείται για τη λήψη πλήρους και μειωμένης σύνταξης και
- β. Ανακαθορίζεται το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης των ανδρών ασφαλισμένων.

Α. Γυναίκες ασφαλισμένες :

Οι 10.000 ημέρες ασφάλισης που απαιτούνται μέχρι 31.12.2010 αυξάνονται από 1.1.2011 κατά 400 ημέρες κατ' έτος και μέχρι τη συμπλήρωση 12.000 ημερών ασφάλισης .

Το 57^ο έτος (όριο ηλικίας λήψης πλήρους σύνταξης μέχρι 31.12.2010) αυξάνεται για το έτος 2011 στο 58^ο έτος , ενώ από το 2012 και για κάθε επόμενο έτος αναπροσαρμόζεται κατά έξι μήνες κατ' έτος , μέχρι τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας τους.

Το μέχρι την 31.12.2010 όριο ηλικίας των 55 ετών που απαιτείται για λήψη μειωμένης σύνταξης καθορίζεται το 2011 στο 56^ο έτος , ενώ από 1.1.2012 αυξάνεται κατά έξι μήνες κατ' έτος και μέχρι τη συμπλήρωση του 60^{ου} . Όπως προκύπτει με σαφήνεια από την γραμματική διατύπωση της κοινοποιούμενης διάταξης το δικαίωμα λήψης μειωμένης σύνταξης χωρεί μόνο κατά τη μεταβατική περίοδο της αύξησης των ορίων ηλικίας.

Η εξέλιξη του ορίου ηλικίας πλήρους και μειωμένης συνταξιοδότησης καθώς και του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης των γυναικών αποτυπώνονται στον παρατιθέμενο πίνακα:

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
2010	10.000	57	55
2011	10.400	58	56
2012	10.800	58,5	56,5
2013	11.200	59	57
2014	11.800	59,5	57,5
2015	12.000	60	58

Για τη λήψη μειωμένης σύνταξης απαιτείται , όπως άλλωστε προκύπτει σαφώς από τη γραμματική διατύπωση της παραγράφου 13 του ίδιου άρθρου, από το συνολικό κατά περίπτωση απαιτούμενο αριθμό ημερών ασφάλισης να έχουν πραγματοποιηθεί 100 ημέρες κατ' έτος την αμέσως προηγούμενη του έτους υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης 5ετία.

B. Άνδρες ασφαλισμένοι

Το 62^ο έτος της ηλικίας που αποτελεί το όριο ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης με 10.000 ημέρες μέχρι 31.12.2010 ανακαθορίζεται το 2011 στο 63^ο έτος και για κάθε επόμενο έτος αυξάνεται κατά έξι μήνες μέχρι τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους .

Η εξέλιξη του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης πλήρους συνταξιοδότησης εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα :

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	10.000	62
2011	10.000	63
2012	10.000	63,5
2013	10.000	64
2014	10.000	64,5
2015	10.000	65

ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ :

Ο ασφαλισμένος/η δικαιούται σύνταξη στο όριο ηλικίας και με το χρόνο ασφάλισης , όπως έχουν διαμορφωθεί κατά το έτος που συμπληρώνει τις 10.000 ημέρες ασφάλισης .

Παράδειγμα: Ασφαλισμένη που συμπληρώνει τις 10.000 ημέρες ασφάλισης το έτος 2012 θα συνταξιοδοτηθεί με πλήρες ποσό σύνταξης , όταν συμπληρώσει 10.800 ημέρες ασφάλισης και το 58,5 έτος της ηλικίας της (ακολουθεί δηλαδή το όριο ηλικίας και το χρόνο ασφάλισης όπως έχουν διαμορφωθεί κατά το έτος 2012).

Επιστούμε την προσοχή σας στο σημείο αυτό ότι θεμελιωμένα δικαιώματα με τον χρόνο ασφάλισης και το αντίστοιχο όριο ηλικίας που ισχύει κατά το έτος 2010 θεωρούνται ότι έχουν και οι ασφαλισμένοι/ες που συμπληρώνουν τις 10.000 ημέρες ασφάλισης εντός του τρέχοντος έτους , με αναγνώριση χρόνου που προβλέπεται στο άρθρο 40 του ν. 2084/1992.

Σύμφωνα με τα οριζόμενα του τελευταίου εδαφίου της παρ.2 του άρθρου 40 του ν. 2084/1992 που αντικαθίσταται με την παρ.18 του κοινοποιούμενου άρθρου, τίθεται προθεσμία μέχρι 31.12.2013 για την υποβολή εκ μέρους του ασφαλισμένου/ης σχετικής αίτησης για αναγνώριση.

Παράγραφος 13

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής ανακαθορίζονται από 1.1.2011 τα όρια ηλικίας λήψης μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος για τις γυναίκες ασφαλισμένες του Ιδρύματος .

Συγκεκριμένα τροποποιούνται οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 28 του α.ν. 1846/1951, ούτως ώστε να επιτευχθεί εναρμόνιση με τα όρια ηλικίας λήψης μειωμένης σύνταξης των ανδρών ασφαλισμένων του Ιδρύματος .

Συγκεκριμένα :

Α. για τις γυναίκες που πραγματοποιούν 4500 ημέρες ασφάλισης (εκ των οποίων 100 κατ' έτος την προηγούμενη της υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης 5ετία) το όριο ηλικίας των 55 ετών που ισχύει μέχρι 31.12.2010 αυξάνεται από 1.1.2011 κατά ένα έτος κάθε χρόνο και μέχρι τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους .

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΕΙΩΜΕΝΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ
2010	4.500	55
2011	4.500	56
2012	4.500	57
2013	4.500	58
2014	4.500	59
2015	4.500	60

ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ :

Οι ασφαλισμένες με τον ανωτέρω χρόνο ασφάλισης δικαιούνται μειωμένη σύνταξη στο όριο ηλικίας , όπως αυτό διαμορφώνεται κατά το έτος που συμπληρώνουν το 55ο έτος της ηλικίας τους .

Παράδειγμα : Ασφαλισμένη που συμπληρώνει το 55^ο έτος της ηλικίας της το έτος 2012 θα συνταξιοδοτηθεί με μειωμένη σύνταξη στο 57^ο έτος της ηλικίας (ακολουθεί το όριο ηλικίας που ισχύει το έτος 2012), εφόσον βέβαια έχει πραγματοποιήσει 4500 ημέρες ασφάλισης εκ των οποίων 100 κατ' έτος την αμέσως προηγούμενη του έτους υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης 5ετία .
Επιστούμε την προσοχή σας στις περιπτώσεις ασφαλισμένων γυναικών που συμπληρώνουν εντός του 2010 τις ανωτέρω χρονικές προϋποθέσεις με αναγνώριση χρόνων που προβλέπονται στο άρθρο 40 του ν. 2084/92. Οι ασφαλισμένες αυτές συνταξιοδοτούνται με μειωμένη σύνταξη στο όριο ηλικίας των 55 ετών , υπό την προϋπόθεση ότι υποβάλλεται σχετική αίτηση αναγνώρισης μέχρι 31.12.2013.

Β. Καθορίζεται ο υπολογισμός του ποσοστού μείωσης της σύνταξης για τις ασφαλισμένες με 10.000 ημέρες ασφάλισης (εκ των οποίων 100 κατ' έτος κατά τα 5 έτη που προηγούνται εκείνου εντός του οποίου υποβάλλεται η αίτηση συνταξιοδότησης) που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη κατά τη μεταβατική περίοδο που αναφέρεται στην παρ.12 και εμφανίζεται στον σχετικό πίνακα

ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ:

Η ασφαλισμένη δικαιούται μειωμένη σύνταξη στο όριο ηλικίας και με το χρόνο ασφάλισης , όπως έχουν διαμορφωθεί κατά το έτος που συμπληρώνει τις 10.000 ημέρες ασφάλισης .

Παράδειγμα: Ασφαλισμένη που συμπληρώνει τις 10.000 ημέρες ασφάλισης το έτος 2012 θα συνταξιοδοτηθεί με μειωμένη σύνταξη ,όταν συμπληρώσει 10.800 ημέρες ασφάλισης και το 56,5 έτος της ηλικίας της (ακολουθεί δηλαδή το όριο ηλικίας και το χρόνο ασφάλισης όπως έχουν διαμορφωθεί κατά το έτος 2012).

Επιστούμε την προσοχή σας στο σημείο αυτό ότι θεμελιωμένο δικαίωμα με τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης και το αντίστοιχο όριο ηλικίας που ισχύουν κατά το έτος 2010 θεωρούνται ότι έχουν και οι ασφαλισμένοι που συμπληρώνουν τις 10.000 ημέρες ασφάλισης, με αναγνώριση χρόνου που προβλέπεται στο άρθρο 40 του ν. 2084/1992.

Σύμφωνα με τη ρητή πρόβλεψη του τελευταίου εδαφίου της παρ.2 του άρθρου 40 του ν. 2084/1992 που αντικαθίσταται με την παρ.18 του κοινοποιημένου άρθρου, τίθεται προθεσμία μέχρι 31.12.2013 για την υποβολή εκ μέρους του ασφαλισμένης σχετικής αίτησης για αναγνώριση.

Γ. Καθορίζεται ο υπολογισμός του ποσοστού της μείωσης της σύνταξης για τους άνδρες με 10.000 ημέρες ασφάλισης (εκ των οποίων 100 κατ' έτος κατά τα 5 έτη που προηγούνται εκείνου εντός του οποίου υποβάλλεται η αίτηση συνταξιοδότησης) οι οποίοι συνταξιοδοτούνται σε μικρότερο όριο ηλικίας από το διαμορφούμενο – όπως αναλυτικά αναφέρθηκε στην παρ. 12- όριο ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης .

Το ποσοστό μείωσης της σύνταξης για όλες τις κατηγορίες των ασφαλισμένων δεν διαφοροποιείται και εξακολουθεί να ανέρχεται σε 1/200 για κάθε μήνα που υπολείπεται από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης .

Παράγραφος 14

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής τροποποιούνται οι διατάξεις που προβλέπουν τη χορήγηση δεύτερης σύνταξης λόγω γήρατος ή αναπηρίας από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ , καθώς ήταν επιβεβλημένη η εναρμόνιση τους στα νέα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης .

Έτσι δεύτερη πλήρη σύνταξη από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ χορηγείται με την πραγματοποίηση 6.000 ημερών ασφάλισης και τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση διαμορφούμενου ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης.

Περαιτέρω αυξάνεται σταδιακά αρχής γενομένης από 1.1. 2011 το όριο ηλικίας λήψης μειωμένης κατά 50% σύνταξης με την πραγματοποίηση 4800 ημερών ασφάλισης των γυναικών ασφαλισμένων. Συγκεκριμένα το 60^ο έτος που απαιτείται μέχρι 31.12.2010 αυξάνεται κατά ένα έτος από 1.1.2011 και για κάθε επόμενο έτος και μέχρι τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας .

Η εξέλιξη του ορίου αυτού εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα :

Β. ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	4.800	60
2011	4.800	61
2012	4.800	62
2013	4.800	63
2014	4.800	64
2015	4.800	65

ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ:

Οι ασφαλισμένες δικαιούνται σύνταξη με το όριο ηλικίας που ισχύει κατά το έτος συμπλήρωσης του 60^{ου} έτους της ηλικίας τους .

Παράδειγμα: Ασφαλισμένη που συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας της το έτος 2012 μπορεί να πάρει δεύτερη μειωμένη κατά 50% σύνταξη από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ , όταν συμπληρώσει το 62^ο έτος της ηλικίας της (ακολουθεί δηλαδή το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης που ισχύει το έτος 2012), εφόσον βέβαια έχει και τις 4800 ημέρες ασφάλισης .

Παράγραφος 15

Περ Β)

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής ανακαθορίζεται σταδιακά, αρχής γενομένης από 1.1.2011, το προβλεπόμενο από τις διατάξεις των β.δ. 7/65, β.δ. 649/68 και του άρθρου 19 του ν.2703/99 όριο ηλικίας για λήψη πλήρους και μειωμένης σύνταξης του ιπτάμενου προσωπικού, του προσωπικού εδάφους των αεροπορικών επιχειρήσεων, καθώς και του προσωπικού της Olympic Catering. Συγκεκριμένα, από 1.1.2011 για το ως άνω προσωπικό ορίζεται το 55^ο έτος της ηλικίας για χορήγηση πλήρους σύνταξης και το 50^ο για μειωμένη, αυξάνεται δε για κάθε επόμενο έτος κατά ένα χρόνο μέχρι τη συμπλήρωση του 60^{ου} και του 55^{ου} έτους αντίστοιχα.

Η εξέλιξη του ορίου ηλικίας πλήρους και μειωμένης σύνταξης εμφανίζεται στον πίνακα που παρατίθεται:

ΕΤΟΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΠΛΗΡΟΥΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΕΙΩΜΕΝΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ
2011	55	50
2012	56	51
2013	57	52
2014	58	53
2015	59	54
2016	60	55

Σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 15 του ίδιου άρθρου, κατά το μεταβατικό διάστημα σταδιακής αύξησης του ορίου ηλικίας της παραγράφου αυτής, ο ασφαλισμένος/-η δικαιούνται σύνταξης στο όριο ηλικίας όπως διαμορφώνεται κατά το έτος συμπλήρωσης του προβλεπόμενου κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, ορίου ηλικίας για πλήρη ή μειωμένη σύνταξη.

Παράδειγμα: ασφαλισμένος ιπτάμενος σε επιχειρήσεις εναερίων συγκοινωνιών που το έτος 2010 συμπληρώνει το 53^ο έτος της ηλικίας του, συνταξιοδοτείται με τις διατάξεις του β.δ. 7/65 με πλήρη σύνταξη, εφόσον συμπληρώνει και τις λοιπές προϋποθέσεις του νόμου αυτού, ενώ ασφαλισμένος ιπτάμενος που το έτος 2013 συμπληρώνει το 53^ο έτος της ηλικίας του, κατοχυρώνει ως όριο ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης, το όριο ηλικίας που απαιτείται το 2013 για πλήρη συνταξιοδότηση, ήτοι το 57^ο έτος.

Επιστούμε την προσοχή σας ότι, όπου από τις διατάξεις των β.δ. 7/65 και 649/68 και του άρθρου 19 του ν.2703/99 προβλέπεται συνταξιοδότηση χωρίς όριο ηλικίας, από 1.1.2011 καθορίζεται το 55^ο έτος της ηλικίας, το οποίο αυξάνεται για κάθε επόμενο έτος κατά ένα χρόνο μέχρι τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους. Η ως άνω εξέλιξη του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης εμφανίζεται στον πίνακα που παρατίθεται:

ΕΤΟΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	Ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας
2011	55
2012	56
2013	57
2014	58
2015	59
2016	60

Εξυπακούεται, ότι ο ασφαλισμένος δικαιούται σύνταξης με το όριο ηλικίας που ισχύει κατά τη συμπλήρωση του οριζόμενου από τις οικείες διατάξεις χρόνου ασφάλισης.

Παράγραφος 16

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής εναρμονίζεται αναδρομικά, αρχής γενομένης από 1.1. 2011, το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης των γυναικών που απασχολούνται σε βαριές και ανθυγιεινές εργασίες με το ισχύον για τους άνδρες ασφαλισμένους στον ΚΒΑΕ.

Συγκεκριμένα το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης διαμορφώνεται, ως εξής :

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	4.500*	55
2011	4.500	56
2012	4.500	57
2013	4.500	58
2014	4.500	59
2015	4.500	60

* Εξυπακούεται ότι δεν μεταβάλλονται οι χρονικές προϋποθέσεις οι οποίες εξακολουθούν να είναι 4.500 Η.Ε. συνολικά ημέρες ασφάλισης εκ των οποίων οι 3.600 (κατ' ελάχιστον) στα ΒΑΕ και εξ αυτών 1000 να έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία 13 χρόνια .

ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ:

Οι ασφαλισμένες δικαιούνται σύνταξη με το όριο ηλικίας που ισχύει κατά το έτος συμπλήρωσης τουλάχιστον 4500 ημερών ασφάλισης εκ των οποίων 3600 στον ΚΒΑΕ.

Παράδειγμα : Ασφαλισμένη που συμπληρώνει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης το 2012 συνταξιοδοτείται, όταν συμπληρώσει το 57^ο έτος της ηλικίας της (ακολουθεί δηλαδή το όριο ηλικίας που ισχύει το 2012).

Στο σημείο αυτό επισημαίνουμε ότι τα μικρότερα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης που ισχύουν για τους απασχολούμενους /ες σε οικοδομικές εργασίες κλπ δεν θίγονται και εξακολουθούν να ισχύουν.

Παράγραφος 17

Περ.Β

Με τις διατάξεις της περίπτωσης β της παραγράφου αυτής ανακαθορίζονται από 1.1.2011 τα όρια ηλικίας λήψης πλήρους και μειωμένης σύνταξης των μητέρων ανηλίκων παιδιών που ασφαλίστηκαν στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ μέχρι 31.12.92, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα .

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ
2010	5.500	55	50
2011	5.500	57	52
2012	5.500	60	55
2013	5.500	65	60

ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ:

Οι μητέρες ακολουθούν το όριο ηλικίας , όπως διαμορφώνεται σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα και ισχύει κατά τη συμπλήρωση του απαιτούμενου συντάξιμου χρόνου, εφόσον συντρέχει και η ανηλικότητα του παιδιού .

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Ασφαλισμένη μητέρα που κατά το έτος 2010 συμπληρώνει τις 5500 ημέρες ασφάλισης και έχει ανήλικο παιδί συνταξιοδοτείται οποτεδήποτε με πλήρη σύνταξη στο 55^ο έτος ή στο 50^ο , με μειωμένη .

Ασφαλισμένη μητέρα που συμπληρώνει τις 5500 ημέρες ασφάλισης και έχει ανήλικο παιδί το 2012 , συνταξιοδοτείται με πλήρη σύνταξη στο 60^ο έτος και με μειωμένη στο 55^ο έτος .

Περ.ε

Με τις διατάξεις της περίπτωσης αυτής ανακαθορίζονται από 1.1.2013 τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης των υπαχθέντων στην ασφάλιση από 1.1.93 και εφεξής μητέρων ανηλίκων παιδιών. Ο ανακαθορισμός των ορίων ηλικίας λήψης πλήρους και μειωμένης σύνταξης εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα :

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ
2010	6.000	55	50
2011	6.000	55	50
2012	6.000	55	50
2013	6.000	65	60

Παρακαλούμε για την άμεση γνωστοποίηση των κοινοποιούμενων διατάξεων στα υποκαταστήματα του Ιδρύματος, ούτως ώστε να είναι εφικτή εκ μέρους των Υπηρεσιών σας η πλήρης ενημέρωση των ασφαλισμένων, αναφορικά με τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης τους και την κατοχύρωση των συνταξιοδοτικών τους δικαιωμάτων.

Εσωτερική διανομή

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Υφυπουργού
3. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα
4. Γραφείο κ.κ. Γεν. Δ/ντριών
5. Όλες τις Δ/σεις της ΓΓΚΑ
6. Δ/ση ΚΑΜ (Όλα τα Τμήματα)

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γ. ΚΟΥΤΡΟΥΜΑΝΗΣ

Θεωρήθηκε για την ακρίβεια
Η Τμηματάρχης Γραμματείας

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 115

15 Ιουλίου 2010

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3863

Νέο Ασφαλιστικό Σύστημα και συναφείς διατάξεις, ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ
ΒΑΣΙΚΕΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ**

Άρθρο 1

Εγγυήσεις - Εννοιολογικοί προσδιορισμοί

1. Το Δημόσιο εγγυάται τη βιωσιμότητα του Ασφαλιστικού Συστήματος της χώρας με σκοπό τη διασφάλιση αξιοπρεπούς σύνταξης για κάθε δικαιούχο.

2. Βασική σύνταξη: Το ποσό της σύνταξης που δεν αναλογεί σε ασφαλιστικές εισφορές και χορηγείται μετά την 1.1.2015, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος αυτός.

3. Αναλογική σύνταξη: Το ποσό της σύνταξης που αναλογεί στο ύψος των ασφαλιστικών εισφορών για τα έτη ασφάλισης, από 1.1.2011 και εφεξής, κάθε ασφαλισμένου που θεμελιώνει δικαίωμα σύνταξης μετά την 1.1.2015 σε φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο. Το αναλογικό ποσό σύνταξης βαρύνει τους προϋπολογισμούς των ασφαλιστικών οργανισμών κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο για τους ασφαλισμένους του Δημοσίου.

4. Τα θέματα του νόμου αυτού που αναφέρονται στους τακτικούς υπαλλήλους και λειτουργούς του Δημοσίου, τους στρατιωτικούς και τους τακτικούς υπαλλήλους των Ν.Π.Δ.Δ., οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμίδας θα ρυθμιστούν με ειδικό συνταξιοδοτικό νόμο των αρμόδιων Υπουργών.

Για τους υπαλλήλους της Βουλής τα θέματα του νόμου αυτού θα κανονιστούν από τον Κανονισμό της Βουλής.

Άρθρο 2

Βασική σύνταξη

1. Από 1.1.2015 και εφεξής καθιερώνεται βασική σύνταξη. Το ύψος της βασικής σύνταξης, για το έτος

2010, καθορίζεται στο ποσό των τριακοσίων εξήντα (360,00) ευρώ μηνιαίως, για 12 μήνες και αναπροσαρμόζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 11 του νόμου αυτού.

2. Την ανωτέρω βασική σύνταξη δικαιούνται:

Α. Οι ασφαλισμένοι των οργανισμών κύριας ασφάλισης, πλην ΟΓΑ, καθώς και οι τακτικοί υπάλληλοι και λειτουργοί του Δημοσίου, οι στρατιωτικοί και οι τακτικοί υπάλληλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμίδας, ανεξαρτήτως χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση, που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από την 1.1.2015 και εφεξής.

Η βασική σύνταξη καταβάλλεται από την ημερομηνία συνταξιοδότησης από τον οικείο ασφαλιστικό φορέα ή το Δημόσιο. Στους ασφαλισμένους των οποίων η σύνταξη, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Κεφαλαίου αυτού, αποτελεί άθροισμα δύο τμημάτων, η βασική σύνταξη υπολογίζεται αναλογικά, με βάση τα έτη ασφάλισης από 1.1.2011 και εφεξής προς το συνολικό χρόνο ασφάλισης.

Το ποσό της βασικής σύνταξης μειώνεται για τους συνταξιούχους λόγω γήρατος κατά 1/35 για κάθε χρόνο που υπολείπεται των τριάντα πέντε (35) ετών διαμονής στην Ελλάδα, μεταξύ του 15ου και του 65ου έτους της ηλικίας. Το ποσό της βασικής σύνταξης μειώνεται στις περιπτώσεις θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος σε μειωμένη σύνταξη λόγω γήρατος, σε μειωμένη σύνταξη λόγω αναπηρίας, καθώς και στην περίπτωση χορήγησης σύνταξης λόγω θανάτου. Η μείωση της βασικής σύνταξης προκειμένου για τους ασφαλισμένους που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη γήρατος, ανέρχεται σε 1/200 για κάθε μήνα που υπολείπεται για τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης. Για τους συνταξιούχους που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη λόγω αναπηρίας με ποσοστό 67% έως και 79,99% χορηγείται το 75% της βασικής σύνταξης, και με ποσοστό από 50% έως και 66,99% χορηγείται το 50% αυτής. Οι μειώσεις αυτές δεν έχουν εφαρμογή σε όσους συνταξιοδοτούνται με τις διατάξεις του ν. 612/1977 (ΦΕΚ 164 Α'), καθώς και για τα πρόσωπα του τετάρτου εδαφίου της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 των άρθρων 1 και 26 του π.δ. 169/2007 (ΦΕΚ 210 Α'). Στις περιπτώσεις χορήγησης σύνταξης λόγω θανάτου,

το ποσό της βασικής σύνταξης προσδιορίζεται για τον επιζώντα σύζυγο και κάθε συνδικαιούχο με βάση το δικαιούμενο, σύμφωνα με τη νομοθεσία κάθε φορέα ή σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις, ποσοστό σύνταξης λόγω θανάτου.

Προκειμένου για τέκνα, η καταβολή του εν λόγω ποσοστού της βασικής σύνταξης λήγει με τη συμπλήρωση των ορίων ηλικίας που ορίζονται από τη νομοθεσία. Το καταβαλλόμενο σε αυτά ποσοστό, μετά τη διακοπή χορήγησής του, προστίθεται στο ποσοστό που χορηγείται στο δικαιούχο επιζώντα σύζυγο και έως το ποσοστό της δικαιούμενης σύνταξης. Εάν ο συνταξιούχος λόγω θανάτου λαμβάνει σύνταξη και από ίδιο δικαίωμα ή περισσότερες της μίας σύνταξης λόγω θανάτου, δικαιούται βασική σύνταξη για την εξ ιδίου δικαιώματος σύνταξη και για τη μεγαλύτερη από τις συντάξεις λόγω θανάτου. Εάν ο συνταξιούχος, λόγω θανάτου, σύζυγος εργάζεται ή απασχολείται δικαιούται βασική σύνταξη.

Σε περίπτωση επιμερισμού της εξ ιδίου δικαιώματος σύνταξης μεταξύ δικαιούχου και τέκνων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του νόμου αυτού, το ποσό της βασικής σύνταξης κατανέμεται κατά τα ίδια ποσοστά.

Προκειμένου για συνταξιούχους εξ ιδίου δικαιώματος με περισσότερες της μίας συντάξεις χορηγείται μία βασική σύνταξη. Στην περίπτωση συνταξιούχου ή δικαιούμενου μιας πλήρους σε ποσό και μιας μειωμένης κύριας σύνταξης, το ποσό της χορηγούμενης βασικής σύνταξης είναι πλήρες και καταβάλλεται από το φορέα που χορηγεί την πλήρη σύνταξη. Αρμόδιος φορέας καταβολής της βασικής σύνταξης, σε αυτή την κατηγορία συνταξιούχων, είναι ο απονέμων την αναλογική σύνταξη φορέας κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο.

Β. Οι ανασφάλιστοι και όσοι έχουν πραγματοποιήσει λιγότερες από 4.500 ημέρες ή δεκαπέντε (15) έτη ασφάλισης σε ασφαλιστικούς οργανισμούς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, εφόσον πληρούν αθροιστικά τα παρακάτω κριτήρια:

α) Έχουν συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας τους.

β) Το ατομικό και το οικογενειακό τους εισόδημα, από οποιαδήποτε πηγή, κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος, δεν υπερβαίνουν το ποσό των πέντε χιλιάδων σαράντα (5.040) ευρώ και δέκα χιλιάδων ογδόντα (10.080) ευρώ αντίστοιχα. Τα ανωτέρω ποσά ανακαθορίζονται κατά το ποσοστό αναπροσαρμογής της βασικής σύνταξης.

γ) Διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη, μεταξύ του 15ου και του 65ου έτους της ηλικίας τους. Η μόνιμη διαμονή αποδεικνύεται με τη διαδικασία που προβλέπεται για τη χορήγηση άδειας διαμονής στους πολίτες τρίτων Χωρών.

Το ύψος της βασικής σύνταξης είναι πλήρες για όσους πληρούν αθροιστικά τα ανωτέρω κριτήρια και έχουν συμπληρώσει στη χώρα τουλάχιστον τριάντα πέντε (35) πλήρη έτη διαμονής και μειώνεται κατά 1/35 για κάθε ένα (1) έτος που υπολείπεται των τριάντα πέντε (35) ετών διαμονής. Η βασική σύνταξη σε αυτή την κατηγορία των δικαιούχων δεν μεταβιβάζεται σε δικαιούχα πρόσωπα. Αρμόδιος φορέας καταβολής της βασικής σύνταξης είναι ο ΟΓΑ σε περίπτωση μη

δικαιούχων αναλογικού ποσού σύνταξης και οι φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο από τους οποίους καταβάλλεται το αναλογικό ποσό σύνταξης.

3. Η εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων γίνεται με την επιφύλαξη των ρυθμίσεων περί προστασίας των πολιτών των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και των σχετικών συμβάσεων που έχει επικυρώσει η Ελλάδα.

Άρθρο 3

Αναλογικό ποσό σύνταξης ασφαλισμένων από 1.1.2011 και εφεξής

1. Οι ασφαλισμένοι για πρώτη φορά, από 1.1.2011 και εφεξής, σε φορείς κύριας ασφάλισης, πλην ΟΓΑ, που θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης μετά την 1.1.2015, δικαιούνται αναλογικού ποσού σύνταξης, με βάση το συνολικό χρόνο ασφάλισής τους, ο οποίος δεν μπορεί να είναι μικρότερος του ενός πλήρους έτους ασφάλισης ή τριακοσίων (300) ημερών και με τη συμπλήρωση των ορίων ηλικίας που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία κατά περίπτωση. Όριο ηλικίας συνταξιοδότησης, αν ο χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος των δεκαπέντε (15) ετών ή 4.500 ημερών ασφάλισης, καθορίζεται το 65ο έτος. Η μηνιαία σύνταξη των ανωτέρω, υπολογίζεται για κάθε πλήρες έτος ασφάλισης, με βάση ποσοστά επί των προβλεπόμενων συντάξιμων αποδοχών ή ασφαλιστικών κατηγοριών, τα οποία καθορίζονται ως εξής:

ΗΜ/ΣΘΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ		ΕΤΗΣΙΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΟΛΟ ΤΟΝ ΑΣΦ. ΒΙΟ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΗΜ/ΣΘΙΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΑΠΟ	ΕΩΣ	
300	4.500	0,80%
4.501	5.400	0,86%
5.401	6.300	0,92%
6.301	7.200	0,99%
7.201	8.100	1,06%
8.101	9.000	1,14%
9.001	9.900	1,22%
9.901	10.800	1,31%
10.801	11.700	1,40%
11.701	15.000	1,50%

Όπου ο χρόνος ασφάλισης υπολογίζεται σε μήνες ή έτη, κάθε μήνας αντιστοιχεί σε 25 ημέρες ασφάλισης και κάθε έτος σε 300 ημέρες ασφάλισης.

Το τελικό ποσό σύνταξης καθορίζεται για όλα τα έτη με βάση το συντελεστή που αντιστοιχεί στο τελευταίο πλήρες έτος ασφάλισης.

2. Ως μηνιαίες συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό της αναλογικής σύνταξης γήρατος, αναπηρίας και θανάτου στους φορείς κύριας ασφάλισης που ασφαλίζουν μισθωτούς, λαμβάνεται υπόψη το πηλίκιο της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών που έλαβε ο ασφαλισμένος, καθ' όλη τη διάρκεια του

στους ΦΚΑ, στις νομαρχίες και το Δημόσιο, με εξαίρεση τις Ανώτατες Υγειονομικές Επιτροπές, Στρατού (Α.Σ.Υ.Ε.), Ναυτικού (Α.Ν.Υ.Ε.), Αεροπορίας (Α.Α.Υ.Ε.), την Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή της Ελληνικής Αστυνομίας, καθώς και τις επιτροπές Απαλλαγών και τις Τριμελείς εξ ιατρών επιτροπές, οι οποίες εξακολουθούν να ασκούν τις αρμοδιότητές του.

Άρθρο 7 **Ενιαίος Κανονισμός Προσδιορισμού** **Ποσοστού Αναπηρίας**

Το ποσοστό αναπηρίας που συνεπάγεται κάθε πάθηση ή βλάβη ή σωματική ή ψυχική ή πνευματική εξασθένιση ή η συνδυασμένη εμφάνιση τέτοιων παθήσεων ή βλαβών ή εξασθενήσεων, καθώς και οι υποτροπές αυτών, προκαθορίζεται για όλους τους Ασφαλιστικούς Φορείς και το Δημόσιο με εκατοστιαία αναλογία σε Ενιαίο Κανονισμό Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας, που εκδίδεται εντός εξαμήνου από τη δημοσίευση του νόμου αυτού, μετά από γνώμη Ειδικής Επιστημονικής Επιτροπής που συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και στην οποία συμμετέχει υποχρεωτικά εκπρόσωπος που υποδεικνύεται από την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑΜεΑ). Με την ίδια απόφαση καθορίζεται η σύνθεση των μελών της επιτροπής και η συγκρότησή της.

Η ανωτέρω Ειδική Επιστημονική Επιτροπή καθορίζει επίσης και τις παθήσεις για τις οποίες η διάρκεια της αναπηρίας των ασφαλισμένων καθορίζεται επ' αόριστον, σύμφωνα με το άρθρο 16 του ν. 3846/2010 (ΦΕΚ 66 Α')

Από την έκδοση του νέου ενιαίου κανονισμού καθαργείται ο Κανονισμός Εκτίμησης Βαθμού Αναπηρίας (Κ.Ε.Β.Α.), καθώς και ο πίνακας καθορισμού σε εκατοστιαία αναλογία του βαθμού μείωσης της ικανότητας για εργασία του άρθρου 33 του ν. 1813/1988.

Ως την έκδοση του νέου Ενιαίου Κανονισμού η αναπηρία προσδιορίζεται, σύμφωνα με όσα σήμερα ισχύουν στον Κανονισμό εκτίμησης βαθμού Αναπηρίας του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ, η εφαρμογή του οποίου επεκτείνεται σε όλες τις Υγειονομικές Επιτροπές πιστοποίησης αναπηρίας, πρωτοβάθμιες και δευτεροβάθμιες που λειτουργούν στους ΦΚΑ, στις νομαρχίες και το Δημόσιο συμπεριλαμβανομένης και της Ανωτάτης Στρατού Υγειονομικής Επιτροπής (Α.Σ.Υ.Ε.), καταργούμενης κάθε άλλης αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης. Αιτήσεις που έχουν υποβληθεί και εκκρεμούν ενώπιον όλων των ανωτέρω Υγειονομικών Επιτροπών θα κρίνονται σύμφωνα με τον ως άνω Κανονισμό. Από της εφαρμογής του Ενιαίου Κανονισμού οι Υγειονομικές Επιτροπές υποχρεούνται στις γνωματεύσεις τους να μνημονεύουν ρητά το σχετικό εδάφιο ή το συνδυασμό εδαφίων στα οποία ερείζεται ο προσδιορισμός του ποσοστού αναπηρίας.

Άρθρο 8 **Οριστικοποίηση σύνταξης αναπηρίας** **των ασφαλισμένων από 1.1.1993**

Η παράγραφος 3 του άρθρου 25 παρ. 3 του ν. 2084/1992 (ΦΕΚ 165 Α') τροποποιείται ως ακολούθως:

«3. Το δικαίωμα συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας, υφίσταται για όσο χρόνο ορίζεται από τις αρμόδιες Υγειονομικές Επιτροπές, παρατείνεται δε με τις ίδιες προϋποθέσεις ενώ δύναται να ελέγχεται αυτεπαγγέλτως οποτεδήποτε, με την υποβολή του συνταξιούχου σε ιατρική εξέταση από τις ανωτέρω επιτροπές. Οι συντάξεις λόγω αναπηρίας είναι οριστικές για τις περιπτώσεις των ασθενειών που προβλέπονται από ρητή διάταξη, μπορεί δε να είναι οριστικές, εφόσον οι υγειονομικές επιτροπές γνωματεύουν ότι η ανικανότητα είναι μόνιμη. Οι προσωρινές συντάξεις λόγω αναπηρίας καθίστανται οριστικές, μετά και την τελική γνωμάτευση των αρμόδιων Υγειονομικών Επιτροπών εφόσον:

α) Ο συνταξιούχος έχει συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας του και χρόνο συνταξιοδότησης επτά (7) ετών συνεχώς, κατά τη διάρκεια των οποίων υποβλήθηκε σε τρεις τουλάχιστον εξετάσεις από τις οικείες υγειονομικές επιτροπές.

β) Ο συνταξιούχος έχει συμπληρώσει το 60ό έτος της ηλικίας του και χρόνο συνταξιοδότησης πέντε (5) ετών συνεχώς, κατά τη διάρκεια των οποίων υποβλήθηκε σε δύο τουλάχιστον εξετάσεις από τις οικείες υγειονομικές επιτροπές.»

Άρθρο 9 **Προϋπάρχουσα αναπηρία**

Ο ασφαλισμένος δικαιούται συντάξεως αναπηρίας έστω και αν η πάθηση ή βλάβη ή εξασθένιση σωματική ή πνευματική είναι προγενέστερη της υπαγωγής του στην ασφάλιση εφόσον καθίσταται ανίκανος για την εργασία του λόγω ουσιώδους επιδείνωσης και πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζουν οι διατάξεις που αφορούν το φορέα στον οποίο ασφαλίζεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ **ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ**

Άρθρο 10 **Όρια ηλικίας συνταξιοδότησης** **και αναγνωριζόμενοι χρόνοι**

1. Τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 825/1978 (ΦΕΚ 189 Α'), όπως ισχύουν, αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Ο ασφαλισμένος του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ δικαιούται σύνταξης, αν κατά την υποβολή της αίτησης έχει πραγματοποιήσει 10.500 τουλάχιστον ημέρες εργασίας στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και έχει συμπληρώσει το 58ο έτος της ηλικίας του.

Ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης για τους ασφαλισμένους που συμπληρώνουν αυτόν από 1.1.2011 αυξάνεται κατά 300 ημέρες κάθε χρόνο και μέχρι τη συμπλήρωση 12.000 ημερών ασφάλισης.

Το όριο ηλικίας που προβλέπεται από το πρώτο εδάφιο, αυξάνεται σταδιακά από 1.1.2012 κατά ένα (1) έτος κάθε χρόνο και μέχρι τη συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας.»

2. Το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 825/1978 (ΦΕΚ 189 Α'), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα ανωτέρω όρια ηλικίας για πλήρη και μειωμένη σύνταξη αυξάνονται από 1.1.2011 κατά εννιά (9) μήνες

κάθε έτος και μέχρι τη συμπλήρωση του 60ού έτους, προκειμένου για λήψη πλήρους σύνταξης και του 58ου προκειμένου για τη λήψη μειωμένης σύνταξης.

Στην περίπτωση αυτή οι ασφαλισμένοι δικαιούνται σύνταξη με το όριο ηλικίας που ισχύει κατά το έτος συμπλήρωσης των 10.500 ημερών ασφάλισής τους, από τις οποίες οι 7.500 στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα.»

3. Στο τέλος της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του ν. 3029/2002 (ΦΕΚ 160 Α'), προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης για τους ασφαλισμένους του δευτέρου εδαφίου που συμπληρώνουν αυτόν από 1.1.2011 αυξάνεται κατά ένα έτος κάθε χρόνο και μέχρι τη συμπλήρωση σαράντα (40) ετών ασφάλισης. Το όριο ηλικίας που προβλέπεται από το δεύτερο εδάφιο αυξάνεται σταδιακά από 1.1.2012 κατά ένα έτος κάθε χρόνο και μέχρι τη συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας.»

4. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 14 του ν. 3232/2004 (ΦΕΚ 48 Α'), προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Ο ανωτέρω χρόνος ασφάλισης για τους ασφαλισμένους που συμπληρώνουν αυτόν από 1.1.2011 αυξάνεται κατά ένα έτος κάθε χρόνο και μέχρι τη συμπλήρωση σαράντα (40) ετών ασφάλισης.

Το όριο ηλικίας που προβλέπεται από το πρώτο εδάφιο αυξάνεται σταδιακά από 1.1.2012 κατά ένα έτος κάθε χρόνο και μέχρι τη συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας.»

5. Στο τέλος της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του π.δ. 258/2005 (ΦΕΚ 316 Α') προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ο χρόνος αυτός ανακαθορίζεται για το έτος 2011 σε τριάντα έξι (36) έτη ασφάλισης, για κάθε δε επόμενο έτος αυξάνεται σταδιακά κατά ένα έτος και μέχρι τη συμπλήρωση σαράντα (40) ετών ασφάλισης.»

6. Όπου από τη νομοθεσία των τομέων κύριας σύνταξης του Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Αυτοαπασχολουμένων (Ε.Τ.Α.Α.) προβλέπεται συνταξιοδότηση λόγω γήρατος σε ηλικία εξήντα (60) ετών με τριάντα πέντε (35) έτη ασφάλισης, ο χρόνος αυτός ανακαθορίζεται για το έτος 2011 σε τριάντα έξι (36) έτη ασφάλισης, για κάθε δε επόμενο έτος αυξάνεται σταδιακά κατά ένα χρόνο μέχρι τη συμπλήρωση σαράντα (40) ετών ασφάλισης.

7. Όπου από τη νομοθεσία των τομέων κύριας σύνταξης του Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Αυτοαπασχολουμένων (ΕΤΑΑ) προβλέπεται συνταξιοδότηση λόγω γήρατος σε ηλικία πενήντα οχτώ (58) ετών με τριάντα πέντε (35) έτη ασφάλισης, ο χρόνος αυτός ανακαθορίζεται για το έτος 2011 σε τριάντα έξι (36) έτη ασφάλισης, για κάθε δε επόμενο έτος αυξάνεται σταδιακά κατά ένα χρόνο μέχρι τη συμπλήρωση σαράντα (40) ετών ασφάλισης, το δε ανωτέρω προβλεπόμενο όριο ηλικίας συνταξιοδότησης αυξάνεται σταδιακά από 1.1.2012 κατά ένα (1) έτος κάθε χρόνο και μέχρι τη συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας.

8. Στις περιπτώσεις σταδιακής αύξησης του ορίου ηλικίας και του χρόνου ασφάλισης των παραγράφων 1, 3, 4, 5, 6 και 7 οι ασφαλισμένοι δικαιούνται σύνταξη

με το όριο ηλικίας και το χρόνο ασφάλισης που ισχύουν κατά το έτος συμπλήρωσης των 10.500 ημερών ή τριάντα πέντε (35) ετών ασφάλισής τους.

9. Γενικές ή καταστατικές διατάξεις φορέων κύριας ασφάλισης που προβλέπουν τη χορήγηση σύνταξης με τη συμπλήρωση 10.500 ημερών εργασίας ή τριάντα πέντε (35) ετών ασφάλισης και του 58ου ή του 60ού έτους της ηλικίας, έχουν εφαρμογή στους ασφαλισμένους που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31.12.2010.

10. Ασφαλισμένοι μετά την 1.1.1993 σε οποιονδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης, πλην ΟΓΑ, θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση 12.000 ημερών εργασίας ή σαράντα (40) ετών ασφάλισης και του 60ού έτους της ηλικίας τους.

Για τη συμπλήρωση του ανωτέρω χρόνου, λαμβάνεται υπόψη και ο χρόνος ασφάλισης σε οποιονδήποτε ομοειδή φορέα.

Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 2 και της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 3029/2002 (ΦΕΚ 160 Α'), της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του ν. 3232/2004 (ΦΕΚ 48 Α') και του άρθρου 41 του ν. 3518/2006 (ΦΕΚ 272 Α'), έχουν εφαρμογή στους ασφαλισμένους που συμπληρώνουν μέχρι 31.12.2010 τις 11.100 ημέρες εργασίας ή τα τριάντα επτά (37) έτη υποχρεωτικής ασφάλισης.

11. Η παράγραφος 1α του άρθρου 28 του α.ν. 1846/1951 (ΦΕΚ 179 Α'), όπως αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 1 περίπτωση 1 του άρθρου 27 του ν. 1902/1990 (ΦΕΚ 138 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

«1α. Ο ασφαλισμένος στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ δικαιούται σύνταξη λόγω γήρατος εφόσον έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον 4.500 ημέρες εργασίας και συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας.

Προκειμένου για γυναίκες το όριο ηλικίας των εξήντα (60) ετών αυξάνεται από 1.1.2011 κατά ένα έτος κάθε χρόνο μέχρι τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας. Η εκ μέρους των γυναικών άσκηση του δικαιώματος λήψης σύνταξης με τον ανωτέρω αριθμό ημερών ασφάλισης χωρεί οποτεδήποτε, εφόσον συμπληρώνουν το 60ό έτος της ηλικίας τους μέχρι 31.12.2010.

Στην ανωτέρω περίπτωση οι ασφαλισμένες δικαιούνται σύνταξη με το όριο ηλικίας που ισχύει κατά το έτος συμπλήρωσης του 60ού έτους της ηλικίας τους.»

12. Η παράγραφος 1β του άρθρου 28 του α.ν. 1846/1951 (ΦΕΚ 179 Α') όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 27 του ν. 1902/1990 (ΦΕΚ 138 Α') και συμπληρώθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 143 του ν. 3655/2008 (ΦΕΚ 58 Α'), εφαρμόζεται εφόσον ο ασφαλισμένος πληροί τις οριζόμενες σε αυτή προϋποθέσεις του ορίου ηλικίας και του αριθμού ημερών ασφάλισης μέχρι 31.12.2010.

Ο χρόνος ασφάλισης που ορίζεται από τις ανωτέρω διατάξεις για τις ασφαλισμένες που τον συμπληρώνουν από 1.1.2011 καθορίζεται σε 10.400 ημέρες ασφάλισης, για κάθε δε επόμενο έτος αυξάνεται κατά 400 ημέρες και μέχρι τη συμπλήρωση 12.000 ημερών ασφάλισης. Το όριο ηλικίας καθορίζεται από 1.1.2011 στο 58ο έτος, για πλήρη σύνταξη και στο 56ο έτος για μειωμένη, για κάθε δε επόμενο έτος αυξάνεται κατά έξι (6) μήνες

και μέχρι τη συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας τους, καταργουμένης εφεξής της δυνατότητας για λήψη μειωμένης σύνταξης.

Προκειμένου για ασφαλισμένους που έχουν πραγματοποιήσει 10.000 ημέρες ασφάλισης το όριο ηλικίας καθορίζεται από 1.1.2011 στο 63ο έτος, για κάθε δε επόμενο έτος αυξάνεται κατά έξι (6) μήνες και μέχρι τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας.

Στην ανωτέρω περίπτωση οι ασφαλισμένοι δικαιούνται σύνταξη με το όριο ηλικίας και το χρόνο ασφάλισης που ισχύουν κατά το έτος συμπλήρωσης των 10.000 ημερών ασφάλισής τους.

13. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 28 του α.ν. 1846/1951 (ΦΕΚ 179 Α') όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 27 παράγραφος 1 περίπτωση 3α του ν. 1902/1990 (ΦΕΚ 138 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«3. α) Ο ασφαλισμένος που συμπληρώνει το 60ό έτος της ηλικίας του και 4.500 ημέρες εργασίας, από τις οποίες εκατό τουλάχιστον σε καθένα από τα πέντε ημερολογιακά έτη τα αμέσως προηγούμενα του έτους, κατά το οποίο υποβάλει την αίτηση συνταξιοδότησης, δικαιούται σύνταξη γήρατος μειωμένη κατά το 1/200 της πλήρους μηνιαίας σύνταξης, για κάθε μήνα που υπολείπεται από το όριο ηλικίας που ορίζεται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1α.

Ειδικά για τους ασφαλισμένους της παρ. 1β του άρθρου 28 του α.ν. 1846/1951 που πληρούν την ειδική προϋπόθεση της πραγματοποίησης των 100 ημερών κατ' έτος την αμέσως προηγούμενη της υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης πενταετία, η μείωση της σύνταξης κατά το ποσοστό του προηγούμενου εδαφίου χωρεί για κάθε μήνα που υπολείπεται μέχρι τη συμπλήρωση του διαμορφούμενου κατ' έτος ηλικίας πλήρους έτους συνταξιοδότησης, σύμφωνα με το παραπάνω.

Προκειμένου για γυναίκες που πληρούν τις ανωτέρω χρονικές προϋποθέσεις, το όριο ηλικίας των πενήντα (55) ετών αυξάνεται κατά ένα έτος από 1.1.2011 και για κάθε επόμενο έτος μέχρι τη συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας. Το δικαίωμα λήψης μειωμένης σύνταξης στο 55ο έτος της ηλικίας χωρεί, εφόσον το όριο αυτό συμπληρώνεται μέχρι 31.12.2010. Το ποσοστό μείωσης στις ανωτέρω περιπτώσεις υπολογίζεται με βάση τους μήνες που υπολείπονται από τη συμπλήρωση του προβλεπόμενου από το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1α ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης.

Στην ανωτέρω περίπτωση οι ασφαλισμένες δικαιούνται σύνταξη στο όριο ηλικίας όπως διαμορφώνεται κατά το έτος συμπλήρωσης του 55ου έτους της ηλικίας.

Ειδικά για τις ασφαλισμένες της παρ. 1β του άρθρου 28 του α.ν. 1846/1951 που πληρούν την ειδική προϋπόθεση της πραγματοποίησης των 100 ημερών κατ' έτος την αμέσως προηγούμενη της υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης πενταετία η μείωση της σύνταξης κατά το ποσοστό του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής χωρεί για κάθε μήνα που υπολείπεται μέχρι τη συμπλήρωση του διαμορφούμενου κατ'έτος ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης, σύμφωνα με την παρ. 12 του άρθρου αυτού. Στην περίπτωση αυτή οι ασφαλισμένες δικαιούνται μειωμένη σύνταξη στο όριο

ηλικίας και το χρόνο ασφάλισης που ισχύουν κατά το έτος συμπλήρωσης των 10.000 ημερών ασφάλισής τους.»

14. Η περίπτωση 2 της παραγράφου 1 του άρθρου 27 του ν. 1902/1990 (ΦΕΚ 138 Α'), όπως ισχύει μετά την αντικατάσταση του πρώτου εδαφίου με την παράγραφο 9 του άρθρου 47 του ν. 2084/1992 (ΦΕΚ 165 Α'), την προσθήκη των δύο τελευταίων εδαφίων του με την παράγραφο 10 του ίδιου άρθρου του ίδιου νόμου και την προσθήκη δύο επιπλέον εδαφίων με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 19 του ν. 2150/1993 (ΦΕΚ 98 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Αν ο ασφαλισμένος λαμβάνει σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας από άλλο ασφαλιστικό φορέα κύριας ασφάλισης, πλην ΟΓΑ ή το Δημόσιο, εκτός των αναπήρων και θυμάτων πολέμου και μητέρων, που συνταξιοδοτήθηκαν με το άρθρο 63 παρ. 4 του ν.1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α'), δικαιούται από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ πλήρη σύνταξη γήρατος, εφόσον έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον 6.000 ημέρες ασφάλισης και έχει συμπληρώσει το όριο ηλικίας που απαιτείται από τη νομοθεσία για την απονομή πλήρους σύνταξης.

Αν ο ασφαλισμένος έχει πραγματοποιήσει 4.800 ημέρες ασφάλισης τουλάχιστον και έχει συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας του, δικαιούται σύνταξη γήρατος μειωμένη κατά 50%. Προκειμένου για γυναίκες που έχουν πραγματοποιήσει τον ανωτέρω χρόνο ασφάλισης, το όριο ηλικίας των 60 ετών αυξάνεται κατά ένα έτος από 1.1.2011 και για κάθε επόμενο έτος μέχρι τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας. Η εκ μέρους των γυναικών άσκηση του δικαιώματος συνταξιοδότησης με τον ανωτέρω αριθμό ημερών ασφάλισης χωρεί, εφόσον συμπληρώνουν το 60ό έτος της ηλικίας τους μέχρι 31.12.2010.

Στην ανωτέρω περίπτωση, οι ασφαλισμένες δικαιούνται σύνταξη με το όριο ηλικίας που ισχύει κατά το έτος συμπλήρωσης του 60ού έτους της ηλικίας.

Η κατά το προηγούμενο εδάφιο μείωση σύνταξης επέρχεται και στην περίπτωση όπου απονέμεται σύνταξη αναπηρίας από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28 παρ. 5 (εδ. α'-γ') του α.ν. 1846/1951 (ΦΕΚ 179 Α'), εκτός αν ο ασφαλισμένος έχει πραγματοποιήσει στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ 3.000 ημέρες εργασίας εκ των οποίων 600 την τελευταία πενταετία.»

Οι ανωτέρω διατάξεις έχουν εφαρμογή και στους λοιπούς πλην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ φορείς κύριας ασφάλισης, πλην ΟΓΑ, προκειμένου για τις περιπτώσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος και αναπηρίας. Ειδικά για την συνταξιοδότηση λόγω γήρατος απαιτείται η συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας, με εξαίρεση την περίπτωση θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος σε περισσότερους του ενός φορείς κύριας ασφάλισης, ταυτόχρονα ή μέσα σε διάστημα έξι (6) μηνών από την έναρξη της συνταξιοδότησης από τον πρώτο φορέα. Η ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου δεν έχει εφαρμογή στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, όταν είναι ο φορέας στον οποίο θεμελιώνεται δεύτερο συνταξιοδοτικό δικαίωμα.

15. Α) Το όριο ηλικίας των 60 ετών ή μικρότερο αυτού που προβλέπεται από γενικές ή καταστατικές διατάξεις για τη συνταξιοδότηση ασφαλισμένων των

φορέων κύριας ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, αυξάνεται κατά ένα (1) έτος κάθε χρόνο από 1.1.2011 και μέχρι τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου αυτού, των διατάξεων της περ. α' του εδαφίου β' της παρ. 5 του άρθρου 28 του α.ν. 1846/1951, καθώς και κάθε άλλης ειδικής διάταξης από την οποία προβλέπεται συνταξιοδότηση ειδικών κατηγοριών εργαζόμενων σε βαριές και ανθυγιεινές εργασίες.

Όπου από τις διατάξεις των φορέων κοινωνικής ασφάλισης προβλέπεται χορήγηση μειωμένης σύνταξης στις γυναίκες ασφαλισμένες σε όριο ηλικίας μικρότερο του 60ού έτους, το όριο αυτό αυξάνεται κατά ένα (1) χρόνο από 1.1.2011 και για κάθε επόμενο έτος μέχρι τη συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας.

Β) Από 1.1.2011 τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης, που προβλέπονται από τις διατάξεις του β.δ.7/1965 (ΦΕΚ 2 Α'), του β.δ. 649/1968 (ΦΕΚ 232 Α') και του άρθρου 19 του ν. 2703/1999 (ΦΕΚ 72 Α'), καθορίζονται κατ' ελάχιστο στο 55ο έτος της ηλικίας για πλήρη σύνταξη και στο 50ό έτος για μειωμένη, αυξάνονται δε για κάθε επόμενο έτος κατά ένα χρόνο μέχρι τη συμπλήρωση του 60ού και του 55ου έτους αντίστοιχα. Όπου από τις διατάξεις των ως άνω βασιλικών διαταγμάτων και του άρθρου 19 του ν. 2703/1999 προβλέπεται συνταξιοδότηση χωρίς όριο ηλικίας, από 1.1.2011 καθορίζεται το 55ο έτος της ηλικίας, αυξάνεται δε για κάθε επόμενο έτος κατά ένα χρόνο μέχρι τη συμπλήρωση του 60ού έτους.

Οι υπέρ του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ προβλεπόμενες πρόσθετες εισφορές για τον κλάδο σύνταξης εξακολουθούν να καταβάλλονται μέχρι 31.12.2015. Από την 1.1.2016 καταβάλλεται η πρόσθετη ειδική εισφορά που προβλέπεται από την παράγραφο 1 του άρθρου 23 του ν. 2084/1992.

Στις περιπτώσεις σταδιακής αύξησης του ορίου ηλικίας της παραγράφου αυτής, οι ασφαλισμένοι δικαιούνται σύνταξη στο όριο ηλικίας όπως διαμορφώνεται κατά το έτος συμπλήρωσης του προβλεπόμενου, κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, ορίου ηλικίας για πλήρη ή μειωμένη σύνταξη.

16. Το όριο ηλικίας που προβλέπεται από τις διατάξεις της περ. α' του εδαφίου β' της παραγράφου 5 του άρθρου 28 του α.ν. 1846/1951 (ΦΕΚ 179 Α'), όπως ισχύουν, για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος από τις γυναίκες που απασχολούνται σε βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, αυξάνεται κατά ένα χρόνο, από 1.1.2011 και για κάθε επόμενο έτος και μέχρι την συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας.

Στην περίπτωση αυτή οι ασφαλισμένες δικαιούνται σύνταξη με το όριο ηλικίας που ισχύει κατά το έτος συμπλήρωσης τουλάχιστον 4.500 ημερών ασφάλισής τους από τις οποίες οι 3.600 είναι σε βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα.

17.α) Το όριο ηλικίας που προβλέπεται από τις παραγράφους 2 και 3 περ. α' του άρθρου 144 του ν. 3655/2008 για τη συνταξιοδότηση μητέρων με ανήλικα παιδιά, καθορίζεται:

από 1.1.2011 στο 52ο έτος, από 1.1.2012 στο 55ο έτος και από 1.1.2013 στο 65ο έτος.

Εάν οι μητέρες συμπληρώνουν το προβλεπόμενο από τις οικίες διατάξεις συντάξιμο χρόνο, δικαιούνται μειωμένη σύνταξη, με την συμπλήρωση του 50ού έτους της ηλικίας από 1.1.2011, του 53ου έτους από 1.1.2012 και του 60ού έτους από 1.1.2013.

β) Το όριο ηλικίας που προβλέπεται για τη συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ μέχρι 31.12.1992 μητέρων ανηλίκων τέκνων, καθορίζεται από 1.1.2011 στο 57ο έτος της ηλικίας, από 1.1.2012 στο 60ό έτος και από 1.1.2013 στο 65ο έτος.

Το όριο ηλικίας για λήψη μειωμένης σύνταξης καθορίζεται αντίστοιχα από 1.1.2011 στο 52ο έτος, από 1.1.2012 στο 55ο έτος και από 1.1.2013 στο 60ό έτος.

γ) Το όριο ηλικίας που προβλέπεται από την παρ. 3γ του άρθρου 144 του ν. 3655/2008 και από την παρ. 8 του άρθρου 33 του ν. 3232/2004, για τη συνταξιοδότηση μητέρων ανηλίκων τέκνων ασφαλισμένων στον τομέα σύνταξης εφημεριδοπωλών και υπαλλήλων Πρακτορείων Θεσσαλονίκης και στον τομέα ασφάλισης Τεχνικών Τύπου Αθηνών, καθώς και το όριο ηλικίας των ασφαλισμένων μητέρων ανηλίκων τέκνων στον Τομέα Ασφάλισης Ιδιοκτητών Συντακτών και Υπαλλήλων Τύπου και στον Τομέα Ασφάλισης Ανταποκριτών Ξένου Τύπου, καθορίζεται από 1.1.2011 στο 57ο έτος της ηλικίας, από 1.1.2012 στο 60ό έτος και από 1.1.2013 στο 65ο έτος.

Το όριο ηλικίας για λήψη μειωμένης σύνταξης καθορίζεται αντίστοιχα από 1.1.2011 στο 52ο έτος, από 1.1.2012 στο 55ο έτος και από 1.1.2013 στο 60ό έτος.

δ) Το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης μητέρων ανηλίκων τέκνων ασφαλισμένων σε κλάδους κύριας ασφάλισης- σύνταξης αυτοαπασχολούμενων καθορίζεται από 1.1.2011 στο 55ο έτος της ηλικίας, από 1.1.2012 στο 58ο έτος και από 1.1.2013 στο 65ο έτος της ηλικίας.

Το όριο ηλικίας για τη λήψη μειωμένης σύνταξης καθορίζεται αντίστοιχα από 1.1.2011 στο 50ό έτος της ηλικίας, από 1.1.2012 στο 53ο έτος και από 1.1.2013 στο 60ό έτος της ηλικίας.

ε) Το όριο ηλικίας που προβλέπεται από την παρ. 6 του άρθρου 24 του ν. 2084/1992 για τη συνταξιοδότηση μητέρων με ανήλικα τέκνα, καθορίζεται από 1.1.2013 στο 65ο έτος της ηλικίας.

Το όριο ηλικίας για μειωμένη σύνταξη καθορίζεται από 1.1.2013 στο 60ό έτος.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις α', β', γ', δ', σταδιακής αύξησης του ορίου ηλικίας η ασφαλισμένη μητέρα ακολουθεί το όριο ηλικίας όπως διαμορφώνεται σύμφωνα με τα παραπάνω και ισχύει κατά τη συμπλήρωση του απαιτούμενου συντάξιμου χρόνου, εφόσον συντρέχει και η ανηλικότητα του παιδιού.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και στους χήρους πατέρες ανηλίκων παιδιών.

Για τους χήρους πατέρες αναπήρων παιδιών έχουν εφαρμογή οι αντίστοιχες διατάξεις που ισχύουν για τις μητέρες ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία παιδιών.

στ) Η διάταξη της παραγράφου 7 του άρθρου 24 του ν. 2084/1992, όπως συμπληρώθηκε με την περίπτωση β' της παραγράφου 7 του άρθρου 144 του ν. 3655/2008, καταργείται.

ζ) Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 144 του ν. 3655/2008 αντικαθίσταται ως εξής:

«Προκειμένου για συνταξιοδοτικά δικαιώματα που θεμελιώνονται από 1.1.2011 απαιτείται η συμπλήρωση του 52ου έτους, από 1.1.2012 του 55ου και από 1.1.2013 του 65ου έτους της ηλικίας.»

18. Το άρθρο 40 του ν. 2084/1992 (ΦΕΚ 165 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ως χρόνος ασφάλισης στους φορείς κοινωνικής ασφάλισης και το Δημόσιο λογίζεται, πλην του χρόνου πραγματικής ή προαιρετικής ασφάλισης: α) ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας, β) ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών, γ) ο χρόνος επιδότησης λόγω ασθένειας και μέχρι 300 ημέρες, ο χρόνος επιδότησης τακτικής ανεργίας και μέχρι 300 ημέρες, δ) ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας άνευ αποδοχών και μέχρι δύο (2) έτη, ε) ο χρόνος σπουδών για την απόκτηση ενός μόνο πτυχίου ανώτερης ή ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, καθώς και ο χρόνος σπουδών, μετά τη συμπλήρωση του 17ου έτους της ηλικίας, σε μέσες επαγγελματικές σχολές, ο οποίος είναι ίσος με τα κατά το χρόνο αποφοίτησης επίσημα ακέραια χρόνια σπουδών της οικείας σχολής, στ) ο χρόνος ανεργίας, μετά την υπαγωγή στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, ζ) ο προβλεπόμενος από την Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. χρόνος απουσίας από την εργασία λόγω κήσης και λοχείας, η) ο χρόνος απεργίας, θ) ο πλασματικός χρόνος του άρθρου 141 του ν. 3655/2008 (ΦΕΚ 58 Α'), που αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές και ανεξάρτητα του χρόνου γέννησης των παιδιών και ι) ο χρόνος μαθητείας όπως ορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις και μέχρι ένα (1) έτος, ια) ο χρόνος αποδεδειγμένης άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας πριν την εγγραφή στα μητρώα του Ο.Α.Ε.Ε. και μέχρι πέντε (5) έτη εφόσον δεν είχαν πληρωθεί οι ασφαλιστικές εισφορές.

2. Η αναγνώριση και εξαγορά του χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1358/1983 (ΦΕΚ 60 Α') όπως ισχύουν κάθε φορά.

Στις περιπτώσεις που θεμελιώνεται συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1.1.2011 μέχρι 31.12.2014 με βάση τις ισχύουσες διατάξεις, το ποσό για την εξαγορά του χρόνου της στρατιωτικής θητείας στους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης μειώνεται κατά 30%. Για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1.1.2015 και εφεξής το ανωτέρω ποσό μειώνεται κατά 50%. Το καταβαλλόμενο ποσό και στις δύο ανωτέρω περιπτώσεις δεν μπορεί να είναι κατώτερο αυτού που προκύπτει με βάση υπολογισμού το 25πλάσιο του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη.

Ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών αναγνωρίζεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 1483/1984 (ΦΕΚ 153 Α'), για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και για προσαύξηση του ποσού της σύνταξης και εξαγοράζεται βάσει του ποσοστού εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη, που ισχύει για κάθε φορέα και του 25πλάσιου του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, που ισχύει κατά τη χρονολογία υποβολής της αίτησης αναγνώρισης.

Οι ημέρες επιδότησης λόγω ασθένειας, λόγω τακτικής ανεργίας και ο προβλεπόμενος από την Ε.Γ.Σ.Σ.Ε.

χρόνος απουσίας από την εργασία λόγω κήσης και λοχείας, συνηπολογίζονται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

Ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας και ο χρόνος απεργίας αναγνωρίζονται, με αίτηση του ενδιαφερομένου, τόσο για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και για προσαύξηση του ποσού της σύνταξης και εξαγοράζεται βάσει του ποσοστού εισφοράς εργοδότη και ασφαλισμένου του οικείου φορέα και των αποδοχών του ασφαλισμένου κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης, το ποσό δε της εξαγοράς βαρύνει τον ασφαλισμένο. Η αίτηση υποβάλλεται στον ασφαλιστικό οργανισμό που υπαγόταν ο ασφαλισμένος κατά το χρόνο χορήγησης της εκπαιδευτικής άδειας ή της απεργίας και συνοδεύεται από βεβαίωση του εργοδότη που εκδόθηκε κατά τον ίδιο χρόνο, από την οποία να προκύπτει ο λόγος χορήγησης και η διάρκεια της άδειας ή της απεργίας.

Ο χρόνος φοίτησης σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές, ο χρόνος σπουδών σε μέσες επαγγελματικές σχολές, ο χρόνος μαθητείας, καθώς και ο χρόνος ανεργίας αναγνωρίζονται, μετά από αίτηση του ασφαλισμένου, για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης, με την καταβολή για κάθε μήνα ποσού εξαγοράς υπολογιζόμενου με ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) για τους φορείς κύριας ασφάλισης και έξι τοις εκατό (6%) για τους φορείς επικουρικής ασφάλισης επί του 25πλάσιου του ΗΑΕ που ισχύει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης.

Οι ασφαλιστικές εισφορές για τις κατά τα παραπάνω αναγνωρίσεις καταβάλλονται είτε εφάπαξ, εντός τριμήνου από την κοινοποίηση της απόφασης οπότε παρέχεται έκπτωση 15 % είτε σε μηνιαίες δόσεις, ίσες με τους αναγνωριζόμενους μήνες. Η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα της κοινοποίησης της απόφασης. Καθυστέρηση καταβολής δόσης συνεπάγεται επιβάρυνσή της με τα εκάστοτε προβλεπόμενα πρόσθετα τέλη.

Σε περίπτωση θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος ή προσαύξησης του ποσού της σύνταξης πριν το χρόνο εξόφλησης της εισφοράς εξαγοράς, παρακρατείται κάθε μήνα από τη σύνταξη και μέχρι την εξόφληση ποσό ίσο με το $\frac{1}{4}$ του ποσού της σύνταξης.

Ο πλασματικός χρόνος ασφάλισης του άρθρου 141 του ν. 3655/2008 (ΦΕΚ 58 Α'), συνηπολογίζεται και για τη συμπλήρωση του χρόνου συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 10 του άρθρου αυτού, καθώς και των 4.500 ημερών ή δεκαπέντε (15) ετών ασφάλισης.

Οι χρόνοι των περιπτώσεων γ' και ζ' συνηπολογίζονται μόνο για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος και όχι για τον προσδιορισμό του δικαιούμενου ποσού σύνταξης.

Ο χρόνος κατά τον οποίο ο ασφαλισμένος έλαβε σύνταξη αναπηρίας συνηπολογίζεται για τη συμπλήρωση των ελάχιστων προϋποθέσεων που απαιτούνται για τη συνταξιοδότηση λόγω γήρατος.

Όσοι συμπληρώνουν τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης για συνταξιοδότηση λόγω γήρατος μέχρι 31.12.2010, με προσμέτρηση χρόνων που προβλέπονται στο άρθρο 40 του ν. 2084/1992, εφόσον η σχετική αίτηση

αναγνώρισης υποβληθεί μέχρι 31.12.2013, ακολουθούν τις κατά περίπτωση προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, που ισχύουν κατά το έτος 2010.

3. Οι αναγνωριζόμενοι χρόνοι συνυπολογίζονται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, εφόσον ο ασφαλισμένος έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον 3.600 ημέρες ή δώδεκα (12) έτη ασφάλισης.

Ο συνολικός χρόνος ο οποίος, με βάση τα ανωτέρω, συνυπολογίζεται ή αναγνωρίζεται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, δεν μπορεί να υπερβεί τα επτά (7) έτη.

Ειδικότερα, ο χρόνος αυτός καθορίζεται κατ' ανώτατο όριο:

α) σε τέσσερα (4) έτη για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του έτους 2011,

β) σε πέντε (5) έτη για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του έτους 2012,

γ) σε έξι (6) έτη για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του έτους 2013 και

δ) σε επτά (7) έτη για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1.1.2014 και εφεξής.»

Η ισχύς της παραγράφου αυτής αρχίζει από 1.1.2011.

19. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 155 του ν. 3528/2007 «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.» (ΦΕΚ 26 Α') προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ο υπάλληλος με αίτησή του, που υποβάλλεται έξι (6) μήνες πριν τη συμπλήρωση τριάντα πέντε (35) ετών πραγματικής και συντάξιμης δημόσιας υπηρεσίας, καθώς και του ορίου ηλικίας υποχρεωτικής αποχώρησης, μπορεί να ζητήσει να παραμείνει στην υπηρεσία έως τρία (3) επιπλέον έτη και έως τη συμπλήρωση κατ' ανώτατο όριο του 65ού έτους της ηλικίας.»

Κατά την πρώτη εφαρμογή της διάταξης η αίτηση γίνεται αποδεκτή εφόσον υποβληθεί εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση του νόμου αυτού. Δυνατότητα ασκήσεως του ανωτέρω δικαιώματος έχουν και όσοι έχουν αυτοδικαίως απολυθεί από 1ης Ιουνίου 2010.

20. Διατάξεις Κανονισμών Εργασίας και Επιχειρησιακών Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας που εφαρμόζονται σε εργαζόμενους του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός ορίζεται από το ν.1256/1982 (ΦΕΚ 65 Α'), και προβλέπουν αυτοδίκαιη και υποχρεωτική απόλυση με τη συμπλήρωση είτε του οριζόμενου σε αυτές χρόνου υπηρεσίας και ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας, είτε του ορίου ηλικίας που προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις για συνταξιοδότηση λόγω γήρατος, δεν εφαρμόζονται, εφόσον υποβληθεί από τον εργαζόμενο αίτηση παραμονής στην υπηρεσία που γίνεται υποχρεωτικά αποδεκτή από τον εργοδότη. Η παραμονή δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των τριών (3) ετών εκτός και εάν δεν θεμελιώνεται δικαίωμα για συνταξιοδότηση με πλήρη σύνταξη.

Άρθρο 11

Αναπροσαρμογή συντάξεων και ορίων ηλικίας

1. α) Από 1.1.2014 οι συντάξεις των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένων των συντάξεων του Δημοσίου αναπροσαρμόζονται κατ' έτος με κοινή

απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης στη βάση συντελεστή που διαμορφώνεται κατά 50% από τη μεταβολή του ΑΕΠ και κατά 50% από τη μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή του προηγούμενου έτους και δεν υπερβαίνει την ετήσια μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή.

β) Οι διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου με τις οποίες προβλέπεται αναπροσαρμογή ή αύξηση των συντάξεων, που καταβάλλονται από αυτό, κατά τρόπο διαφορετικό από τον οριζόμενο με τις διατάξεις της προηγούμενης περίπτωσης ή με βάση τις ισχύουσες κάθε φορά μισθολογικές διατάξεις, καταργούνται από 1.1.2014.

2. Από την 1.1.2011 και ανά διετία η Εθνική Αναλογιστική Αρχή εκπονεί αναλογιστικές μελέτες, οι οποίες επικυρώνονται από την Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με αντικείμενο τη συνεχή παρακολούθηση της εξέλιξης της εθνικής συνταξιοδοτικής δαπάνης. Με ειδικό νόμο ανακαθορίζονται οι συντάξεις με στόχο τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος. Το ύψος των ανωτέρω δαπανών για τη βασική, την αναλογική και την επικουρική σύνταξη, προβαλλόμενο έως το έτος 2060, δεν πρέπει να υπερβαίνει το περιθώριο αύξησης των 2,5 ποσοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ, με έτος αναφοράς το 2009.

3. Τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης και του Δημοσίου, ανεξαρτήτως χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση, τα οποία προβλέπονται στο άρθρο 10 του παρόντος νόμου και σε καταστατικές ή γενικές διατάξεις νόμων, ανακαθορίζονται κατά τη μεταβολή του προσδόκιμου ζωής του πληθυσμού της χώρας, με σημείο αναφοράς την ηλικία των 65 ετών. Η ισχύς της παραγράφου αυτής αρχίζει από 1.1.2021 και κατά την πρώτη εφαρμογή της, λαμβάνεται υπόψη η μεταβολή της δεκαετίας 2010 έως και 2020. Από 1.1.2024 τα ανωτέρω όρια ανακαθορίζονται ανα τριετία. Η αναπροσαρμογή των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, που εκδίδεται κατά το τελευταίο έτος κάθε περιόδου με βάση τους σχετικούς δείκτες που προσδιορίζονται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή και την Eurostat και αφορούν στην επόμενη περίοδο.

Άρθρο 12

Γενικοί όροι συνταξιοδότησης επιζώντος συζύγου

1. Ο επιζών σύζυγος δεν δικαιούται σύνταξη από ασφαλιστικούς οργανισμούς κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, ή το Δημόσιο κατά περίπτωση, στις εξής περιπτώσεις:

Α. Αν ο θάνατος του ασφαλισμένου συζύγου επήλθε πριν από την πάροδο τριών (3) ετών από την τέλεση του γάμου, εκτός αν:

α) Ο θάνατος οφείλεται σε ατύχημα, εργατικό ή μη.

β) Κατά τη διάρκεια του γάμου γεννήθηκε, νομιμοποιήθηκε, αναγνωρίστηκε ή υιοθετήθηκε τέκνο.

γ) Η χήρα κατά το χρόνο του θανάτου τελούσε σε κατάσταση εγκυμοσύνης, η οποία δεν διεκόπη και γεννήθηκε ζων τέκνο.